

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi od 1. kwietnia do ostatniego czerwca 1861.

dla miejscowych 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Stowarzyszenie ku rozszerzeniu nauk przyrodnych. — Wiadomości bieżące. — Dar Jego Mości Cesarza Ferdynanda. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń, 15. marca. Jego c. k. Apostolska Mość raczył wczoraj rano udzielać licznych audyencji prywatnych.

— C. k. porucznik hr. Rechberg, który 5. b. m. odpłynął z Madeiry, doniósł 14. b. m. z Liwerpoolu, że zdrowie Najjaśniejszej Pani jest w zupełnie dobrym stanie.

— Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z d. 2. b. m. przychylić się do prośby Edwarda Suess, nadzwyczajnego profesora uniwersytetu i Dr. Karola Hornsteina, adiunkta c. k. obserwatorium astronomicznego w Wiedniu, tudzież innych mężów fachowych, założyć stowarzyszenie ku rozszerzaniu nauk przyrodzonych, i najtaskawiej zatwierdzić przedłożone statuta.

— Minister sprawiedliwości przeniósł na własną prośbę Jana Mayera, radcę sądu komitatowego w Marmaros-Sziget w Węgrzech, na posadę radcy sądu obwodowego do Tarnowa, w okręgu krakowskiego sądu krajowego.

— Jego Mość Cesarz Ferdynand i Jej Mość Cesarzowa Marya Anna raczyli najtaskawiej ofiarować konwentowi Augustynów na Kazimirzu pod Krakowem kwotę 400 zł. na restauracyę kościoła św. Katarzyny.

— Według depeszy telegraficznych, które w tej chwili otrzymujemy z Pesztu, pisze *Gazeta wiedeńska* z dnia 15. marca b. r. panuje w mieście zupełna spokojność. Sklepy otwarte — ruch w mieście jak zwykle. Władza miejska zapobiegła demonstracyom. — Studenci wydali ogłoszenie, że sprzeciwia się wszelkiej demonstracyi.

— *Pozor* podaje następujące doniesienie telegraficzne z dnia 11. b. m. z Osieka:

Dziś uchwalono na posiedzeniu konferencyi jeneralnej komitatu Wirowitackiego założyć protest przeciw temu, że nie powołano Dalmacyi i Pogranicza wojskowego do udziału w sejmie kroackim. Proszą zatem aby kroacko-slawońskie dykasterium nadworne przedłożyło stosowne przedstawienie Najjaśniejszemu Panu i dołożyło starania aby przedstawienie to pomyślny odniosło skutek. Niech Najjaśniejszy Pan raczy sejm osobiście otworzyć, koronować się w Zagrabiu Królem połączonych trzech królestw, i wydać dla nich osobny dyplom inauguracyjny.

Program co do stosunku z Węgrami jest następujący: Sejm węgierski ma uznać niezawisłość połączonych trzech królestw i zrównanie praw korony Zwonimira z prawami korony Sgo Szczepana, całość królestwa Kroacyi i równoprawnienie wszystkich narodowości w Węgrzech. Poparto zarazem wszystkie uchwały komitatu Zagrabskiego.

Hiszpania.

(Rozprawy w Kortezach.)

Madryt, 9. marca. W izbie deputowanych zabrał głos pan Sagasta (progresista) w następujący sposób:

„Hiszpania, kraj konstytucyjny, musi usiłować instytucye liberalne i konstytucyjne zaprowadzać w krajach, które ich nie mają. Nie powinna nigdy spuszczać z oka swego związku z Portugalia, ani zaniedbywać w Ameryce swego wpływu dobroczynnego ponie-

waż to przysparza i ustala jej najprzyjaźniejsze stosunki. Następnie powinna zwracać uwagę na Gibraltar, którego posiadanie byłoby dla Hiszpanii wielką zdobyczą. Rząd hiszpański trzymał się we Włoszech polityki, która była zupełnie przeciwna tej, jakiej powinna się była Hiszpania trzymać.

Ta mowa w dalszym toku wznieciła wielkie poruszenie. Prezydent rady ministeryalnej nastawał o odwołanie lub sprostowanie wyrażen zawierających ubliżenie zasadzie prawowitości rządów Królowej. Pan Sagasta odmówił jedno i drugie. Po dłuższej debacie zgodzono się uważać całą przygodę za zdarzenie żadnych skutków mieć nie mogące, i posiedzenie zamknięto. Na posiedzeniu z 7. odpowiedział minister spraw zagranicznych na interpelacyę, którą pan Sagasta rozbiierał w dniu poprzedzającym. Aby dowieść niemożność urzeczywistnienia zjednoczenia Włoch, odwoływał się do wypadków i do historii, stawiając z jednej strony świecką władze Papieża, a z drugiej stosunki municypalności. Na zarzut uczyniony rządowi, że nie zachowano neutralności, żąda minister aby mu deputowany ze stronnictwa progresistów ukazał jeden przypadek, jeden dokument, któryby poparł obwinienie.

Co do protestacyi na rzecz księżny Parmeńskiej, jej syna, i Króla Obojga Sycylii, oświadcza mowca, że były oparte na prawie słuszności tych monarchów.

Anglia.

(Wiadomości bieżące.)

Londyn, 12. marca. Znowu obiega pogłoska, że lord Canning porzuci wysokie stanowisko, jakie zajmuje w Indjach, i że powróci do Anglii. Jego zdrowie wymaga podobno koniecznie zmiany klimatu.

— Jako fundusz gwarancyjny na powszechną wystawę w przyszłym roku wpłacono aż do dzisiaj rano 243.000 f. szt. (subskrybowano 283.000 f. szt.), a bank angielski przyrzekł złożyć natychmiast z góry 1/4 mil. funt. szt., aby wymaganiom prawa mogło się stać zadosyć bez zwłoki. Główne rysy planu budynku są już ukończone.

(Rozprawy w parlamencie.)

Londyn, 12. marca. *Daily News* wyraża się z wielką naganą o postępowaniu rządu tureckiego, i znajduje zarzuty rządów rosyjskiego i francuskiego całkiem uzasadnionemi. Dziennik ten pisze o przedwczorajszych rozprawach w izbie niższej co następuje:

Jezeli dobrze rozumiemy treść rozpraw wczorajszych, to więcej chodziło o to mowcom zręcznie ominąć trudności obecnej chwili, niżeli odważnie i z wytrwałością kusić się o to aby rozwiązać stanowczo kwestyę syryjską. P. Fitzgerald usiłował przedewszystkiem osłabić wpływ Rosyi i zaprzeczać wszelkim jej twierdzeniom. Sir Fergusson oskarżał z równą gorliwością Francuzów o ducha stronnictwa i zachęcał rząd do oporu przeciw ich mieszaniu się i wpływowi. Byłoby bardzo dobrze, gdyby można zadosyć uczynić życzeniom obu tych szlachetnych panów lecz na to potrzeba niezbędnie jednej rzeczy, mianowicie uczynić rząd turecki uczciwym, rozumnym i dzielnym. P. Fitzgerald zbijał przedstawienie, które Rosya uczyniła rządowi tureckiemu. Choćbyśmy nie radzi musimy jednak przyznać prawdę słowom rządu rosyjskiego, — korespondent nasz z tamtych okolic potwierdza ich prawdziwość, a Porta sama przyznała, że nie są bezzasadne, gdy na miejsce okrutnego baszy Nisyjskiego mianowała innego gubernatora cywilnego. Nie jest to sposób znieweczyć wpływ i ambicyę Rosyi, zaprzeczyć wiecznie wszystkiemu co ona powie, a wszystkim jej krokom samolubne podsuwać powody jak to czyni sir Fitzgerald, lord Russell z największą sumiennością i słusznością wyluszczył całe postępowanie rządu angielskiego w tej sprawie. Ubolewamy, że żaden z mowców nie rozebrał gruntownie przedmiotu. Wszystkim się zdaje, że cała sprawa byłaby już załatwiona, gdyby się tylko można pozbyć załogi francuskiej.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Rozprawy w ciele prawodawczem. — Sprawa syryjska. — Nowy statek kanonierski.)

Paryż, 12. marca. *Patrie* i *Presse* zapewniają, że wkrótce pomiędzy mocarstwami będzie zawarta ugoda, aby kwestyę syryjską rozwiązać podług życzeń powszechnych.

— Według dzienników francuskich przybyła do Paryża deputacja Maronitów, aby w imieniu chrześcijańskiej ludności Libanu nalegać na konferencyi europejskiej o przedłużenie okupacji francuskiej przynajmniej na jeden rok, dla zapobieżenia nowym zamieszkom.

— Podług *Courrier du Havre* obóz pod Chalons będzie otwarty z pewnością 1. kwietnia. Armia składająca się z 40.000 ludzi podzielonych na dwa korpusy, będzie powoli zwiększana do 60.000.

— Przedwczoraj rozpoczęła się dyskusya nad adresem w ciele prawodawczem. Najpierwszy zabrał głos hrabia *Flavigny* przeciw rewolucyjnym teoryom księcia Napoleona. Oświadczył się dobitnie za świecką władzą Papieża i obolewał nad gwałtowną debatą w senacie, który powinien celować mądrością, a gdzie książę Napoleon bronił polityki rewolucyjnej mową, która przypominała Ludwika Blanca, gdy w tym samym pałacu odprawiał swoje posiedzenia. Po nim mówił baron *David*. Utrzymywał, że jedność włoska nie ma w sobie siły żywotnej; nie jest także za konfederacją, o której nikt nie chce wiedzieć, i dowodził, że utworzenie marynarki włoskiej zagrażałoby widokom Francji. Przytem wszystkiem jednak nie podziela on także przekonania, by kościelna władza Papieża potrzebowała świeckiej. Wyjaśnił sympatyę Rzymu dla Austrii za wariem konkordatu i wypływającemi ztąd dla Rzymu przywilejami, których od Francji spodziewać się nie może. Utrzymanie świeckiej władzy Papieża nie wchodzi w widoki Francji, a kościelna władza Papieża nie jest tu wcale zagrożona. W końcu jednak uważałby przecież upadek świeckiej władzy za wielkie nieszczęście. Francya chce ochraniać tron papieski, ale żąda za to wdzięczności a przynajmniej słuszności od Rzymu. — Potem mówił p. *Königsvarter* za jednością Włoch i za Papieżem, a srożył się na Anglię, jej prasę i jej polityków, przepowiadając przytem, że włosko-rosyjsko-francuskie przymierze uwolni morze śródziemne od Anglii i otworzy drogę do Indji. — Z kolei otrzymał głos pan *Kolb-Bernard*, jeden z podpisanych na ultramontańskim adresie, za który zakazany został dziennik *La Bretagne*. Pan Kolb godził na zasady nieinterwencji i narodowości. Potępiał politykę względem Rzymu i utrzymywał, że we Włoszech odniosła tryumf polityka Anglii. A ponieważ polityka Francji stała się mimowolnie podporą rewolucyi we Włoszech, przewiduje p. Kolb, że Rzym będzie wydany Piemontowi. Zakończył wezwaniem rządu, ażeby przybrał politykę prawdziwie konserwacyjną. „Nadeszła chwila — mówił — w której potrzeba wybierać pomiędzy zasadami, co dają życie, a temi, co śmierć przynoszą. Pomnijmy, że jest jeszcze coś gorszego i niestrwalniejszego, jak rządy, które się obala: mianowicie rządy, które na sobie popełniają samobójstwo (*qui se suicident*).“ — Minister *Billault* protestował przeciw mowie Kolb-Bernarda, która wspomina o ponizeniu Francji i grozi zaburzeniem w kraju; oświadczył, że polityka Francji jest katolicka i liberalna, zawsze francuska, ale nigdy ultramontańska. — Pan *Baroche* powiedział, że niema wzburzenia w kraju, tylko tam, gdzie nieprzyjazne partie występują pod maską religii przeciw polityce Cesarza.

— *Patrie* i *Pays* donoszą, że Vely Basza, nowy poseł turecki, przywozi do Paryża nowe propozycje, które mają stanowić podstawę na najbliższej konferencyi syryjskiej. Zdaje się, że się zgodzono na administracyjną reorganizację tej prowincyi, iż ustawiczne panuje nieporozumienie względem obsadzenia Syrii wojskiem francuskim. Porta żąda jedynie, ażeby Syrya pozostała niepodzielna, a pod tym warunkiem chce uznać regulamin z r. 1845.

— *Independance Belge* donosi z Paryża, że nie myślą tam wcale zgodzić się na żądanie Anglii, aby wyprawę syryjską przedłużyć tylko do maja, przeciwnie postanowił Cesarz oświadczyć, że będzie się stosował jedynie do okoliczności, i jeśli by miały odnowić się zaburzenia w Syrii, postąpi w duchu posłannictwa, jakie mu jest poruczeniem na Wschodzie. W ciele dyplomatycznym panuje przekonanie, że wkrótce wybuchną w Syrii lub w innym punkcie państwa ottomańskiego wypadki, które skłonią Francję nie tylko przedłużyć zajęcie Syrii, lecz wystąpić jeszcze więcej stanowczo w sprawie wschodniej. Niebawem nastąpi groźne przesilenie na Wschodzie, a rząd francuski nie myśli bynajmniej odwoływać swe wojsko z Syrii. Wys. Porta miała oświadczyć, że zgodzi się na dalszą okupację Syrii pod warunkiem, aby rząd francuski dopomógł, aby mogła przyjść do skutku najnowsza pożyczka, umówiona z Miresem. Cesarz nie pozwolił jednak notować na giełdzie tylko raty już zapadłe.

— Najnowszem zjawiskiem w marynarce jest statek kanonierski w kształcie żółwia; zbudował go według planu cesarskiego znany budowniczy okrętów Arman w Bordeaux, z kąd kilka dni temu sprowadzono go do Paryża. Ma być nie do przebiccia kulami, o czem mają wkrótce przekonać praktyczne próby.

Włochy.

(Posiadłości i dobra duchowne w Toskańskiem. — Wiadomości bieżące. — Posiedzenie izby deputowanych w Turynie. — Poddanie cytadeli messyńskiej.)

Sardynia. Przeprowadzenie dekretu z roku zeszłego, który w Toskanii dozwala i nakazuje spłacenie rent gruntowych, ciążą-

cych na dobrach duchownych, a to za pomocą przeistoczenia dzierżawnej dzierżawy w wolne posiadłości dzierżawców, zupełną zmianą stan posiadłości duchownych, które w większej części są emfiteutyczne. Napróżno biskupi założyli protest, i odwoływali się do prawa. Odmowną odpowiedź tutejszego trybunału pierwszej instancyi daną arcybiskupowi florenckiemu, ponownie potwierdził trybunał apelacyjny.

— Turyn roi się czerwonymi bluzami i Garibaldzistami. W biurach ministerstwa wojny znowu wielka rozwija się czynność. Hr. Cavour zdaje się wielkich wypadków w krótkim czasie zarazem spodziewać i obawiać. *Journal des Débats* zapewnia, że ochotnicy Garibaldegowi otrzymali rozkaz być w pogotowiu. *Union* mniema, że według wszelkiego prawdopodobieństwa niebawem nastąpi pochód na Rzym.

— Na posiedzeniu izby deputowanych z 11go w miejsce prezycyonalnego prezydenta Zanoliniego, objął prezydencję Ratazzi jako prezydent stały.

Hrabia Cavour wnosi projekt do prawa względem obwołania Królestwa włoskiego. Włochy mówi on, kończą dziś dzieło swego ukonstytuowania się: stają się państwem jednolitem na mocy swoich praw i instytucyi, jak są narodem jednolitym z swego rodzaju i języka. „Przy otwarciu parlamentu mieliście panowie sposobność powitać waszego monarchę Wiktora Emanuela nowym tytułem, który ma być przyznany całej Włochy od Turynu do Palermu. Zatwierdzenie tego tytułu tak jednomyślnie, jak to uczynił senat.

Od dnia 14. marca dziennik urzędowy przybierze tytuł: *Gazetta ufficiale d'Italia*. Na nowych wozach pakunkowych, od prochu i innych, zamiast używanych dotąd napisów: „Esercito sardo“ kazal minister wojny umieścić wyrazy: „Armata italiana.“

Konwencyę graniczną pomiędzy Francją a Sardynią podpisaną 8. marca. Za kilka dni będzie ona ogłoszona w *Gazetta ufficiale del Regno*. — D'Azeglio ogłosi za kilka dni rozprawę pod tytułem: „Kwestyę nagłace.“ Margrabia Pepoli pracuje nad raportem czynności swoich w Umbryi. Raport ten ma zawierać wiele ważnych dokumentów.

Neapol. Dnia 12. b. m. doniesiono telegrafem do Paryża, że cytadela messyńska i Del Tronto poddały się. Kapitulację zawarło pod temi samymi warunkami jak przy poddaniu się Gaety. rozciąga się także i do tych żołnierzy neapolitańskich, którzy uszli na terytorjum państwa papieskiego.

Niemce.

(Rozprawy w izbach berlińskich. — Wręczenia orderu dwiżki Królowi pruskiemu.)

Berlin, 11. marca. Na dzisiejszem posiedzeniu wyższej izby rozpoczęły się obrady nad ustawą o małżeństwie przy bardzo liczne zgromadzeniu członków izby i wielkim natłoku publiczności. Między innemi przemawiał hrabia Itzenplitz za cywilnem małżeństwem w przypadkach konieczności, a minister sprawiedliwości i Bornemann za wnioskiem rządu. Debatę odroczone.

Deputowany Behrend (Gdańsk) i ze stronnictwa jego także deputowany Waldeck, wnieśli pod koniec posiedzenia w sobotę projekt do ustawy odpowiedzialności ministrów. Ten wniosek nie poruczono, jak chcieli wnioskodawcy, komisji sprawiedliwości, powiększonej o 7 członków, ale osobnej komisji z 14 członków, która ma być dopiero wybrana.

— Na przemowę angielską, którą miał pierwszy pełnomocnik komisji wysłanej od Królowej angielskiej dla wręczenia Królowi orderu podwiazki, odpowiedział Jego król. Mość w czasie uroczystej inwestytury po niemiecku następującemi słowy:

„Z radością biorę z rąk Waszych insygnia wielce szlachetnego orderu podwiazki, pomiędzy rycerzy którego podobają się Królowej waszej władczyni przyjąć i Mię. Insygnia te są dla Mnie drogim zakładem uczuć, któremi wspaniała monarchini stojąc na czele tego starożytnego orderu, przejęta jest dla Mnie i Mego domu, a którym Ja całą duszą odpowiadam.

Przypominam sobie czas, gdy Mój królewski ojciec w Bogu teraz spoczywający w Mojej przytomności otrzymał ten szlachetny order w Londynie; przypominam sobie jak zmarły Mój brat i Król nazwał dzień, w którym otrzymał te insygnia od waszej dostojnej monarchini, jednym z najpiękniejszych swojego życia. Są to wspomnienia początku świętych węzłów, któremi spoity się obadwa domy Nasze. Wstępując w to zaszczytne braterstwo, upatruję w niem nową rekojmie, że te węzły coraz bardziej ścieśniać się będą dla szczęścia Naszych dzieci, dla ustalenia serdecznych stosunków między panującymi, dla pomyślności i powodzenia Naszych ludów.

Tobie, panie margrabio chętnie oświadczam jaką Mi to sprawa przyjemność, że Jej królewska Mość Pana obrała do przyniesienia Mi tego poselstwa i proszę Pana wyrażenie Moich uczuć i Mojej wdzięczności powtórzyć Jej królewskiej Mości.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Polski. — Obwieszczenie Namiestnika w Warszawie.)

Warszawa. Donoszą z Warszawy, pisze *Gas. wiad.*, że spokojność i zaufanie panuje między ludnością, daleką od politycznych agitacyi, która obawia się rewolucyi z wszystkiemi jej okropnemi następstwami. Namiestnik przyczynił się wiele do tego uspokojenia, dawszy deputacyi obywatelskiej z wielką otwartością wszelkie objaśnienia względem więźniów politycznych itp. Oficer stawiony przed sąd wojenny, iż wydał rozkaz strzelać do ludu, wywiódł się, że dzia-

łał wedle obowiązków służby, i uwolniony od wszelkiej odpowiedzialności. Ani milicya miejska, ani nikt zgoła nie jest uzbrojony, prócz wojska, i za dni kilka skończy się całkiem stan wyjątkowy.

— W Warszawie wydał książę Namiestnik dnia 10go b. m. następujące rozporządzenie do dyrektorów komisji rządowych:

Došlo do mojej wiadomości, że rozmaite osoby starają się po biurach władz rządowych nakłaniać urzędników, aby kładąc swój podpis na osobnych arkuszach, umyślnie na to przygotowanych, przystępowali do złożonej u stóp tronu powszechnej prośby mieszkańców. Nakazuję Panu zawiadomić podwładnych urzędników, że podpisy te sprzeciwiają się porządkowi służby i nie mogą być dozwolone.

Petersburg. 7. marca. *Hamb. Börs. H.* zawiera następujące wiadomości z Petersburga: Przybył tu p. Karnicki, sekretarz państwa przy radzie administracyjnej, i natychmiast był przypuszczony do Cesarza, dokąd wezwano także p. Tymowskiego, ministra dla Polski, księcia Dołgorukowa, ministra ks. Gorczakowa i hr. Błudowa. Dnia 26. lutego minister dla Polski w imieniu Cesarza oświadczył podziękowanie polskiemu towarzystwu agronomicznemu w Warszawie za postanowienia na korzyść chłopów, którym własność gruntową przyznać miano. Księciu namiestnikowi przesłano nakaz, aby w obec wypadków warszawskich zabezpieczył fundusze banku polskiego, założonego, jak wiadomo, z dochodów państwa, oraz aby pieniądze gotowe, sztaby i depozyta przeprowadził do Nowogeorgiewska lub do cytadeli.

Turcyja.

(Wiadomości biżące.)

Konstantynopol. 8. marca. Porta posłała stanowcze instrukcje swemu pełnomocnikowi w Paryżu. Instrukcje te mają być pośrednią drogą między projektem, który wiezie Vely Basza, a projektem komisji europejskiej. — Montenegryni uderzyli na Krystaź, lecz zostali odparci. — W znak zyczliwości darował Sułtan Wielkiemu Wezyrowi i ministrowi spraw zagranicznych, tudzież Fuedowi Baszy szable honorowe, każda wartości 20.000 franków.

Journal de Constantinople mówi: „Dowiadujemy się z doniesień telegraficznych, które tutaj nadeszły, że Michał książę Serbii na mocy przedstawienia Kurszyda Baszy, gubernatora twierdzy Belgradu, wezwał przywędrowanych do Serbii Bułgarów, ażeby powrócili do domu; jakoż wszyscy stosując się do tego wezwania, udali się w wyznaczone dla nich powiaty, gdzie wydano rozporządzenia, ażeby im zapewnić pomieszkanie i środki utrzymania. W obec takich doniesień sądzimy, że rząd serbski pomimo pogroźek dzienników serbskich jest przekonany, że byłby tylko poniósł szkodę w utrzymaniu dobrych stosunków, które z powodu pewnych tolerancji (tolérances) w administracji zbliżają go do monarchicznego dworu; jakoż jesteśmy przekonani, pisze *Journal de Constantinople*, że coś podobnego już się nie ponowi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt. 14. marca wieczorem. W tej chwili roznoszą po mieście rozkazy szefów opozycji, ażeby zaniechano jutro wszelkich demonstracji wyzywających.

Peszt. 15. marca. Wiedeńska korespondencya w *Magyarország* donosi z autentycznego źródła, że wypracowany projekt konferencji sądowniczej ogłosi tabula septemwiralna już na przyszły tydzień jako obowiązujące prowizoryum dla całego kraju aż do stanowczych uchwał sejmu krajowego. Hrabia Apponyi ma już w przyszłości wtorek zjechać w tym zamiarze do Pesztu.

Fiume. 14. marca. Gdy kapitan cywilny zrzekł się prawa mianowania prezesa magistratu, wybrała kongregacya municypalna jednogłośnie pana Martini.

Londyn. 16. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej odpowiedział lord *John Russel* na zapytanie pana *Duncombe*: Nigdy flota angielska nie miała instrukcji interweniować, jeżeliby z Włoch wyruszyła ekspedycya dla uderzenia na Dalmacyę.

Paryż. 14. marca wieczorem. Bank francuski zniżył dyskonto swoje na 6 procent.

Paryż. 16. marca. Buletyn *Monitora* oznajmia, że konferencya postanowiła wczoraj przedłużyć okupacyę francuską w Syryi do 5. czerwca. Podpisany protokół będzie na przyszły wtorek zamieniony w formalną konwencyę.

Wenecya. 14. marca, wieczorem. Korespondencya w *Gazetta di Venezia* z Rzymu utrzymuje, że Francuzi nieustąpią z tamtąd. Przed kilkoma dniami doręczyła liczna deputacya Anglików adres ich Mości Królestwu neapolitańskiemu.

Genua. 14. marca. Z powodu ogłoszenia „Królestwa Włoch“ ma być wydana powszechna amnestya zbiegom koneskrypcyjnym. Tutejsza ludność opodatkowana otrzymała wezwanie, płacić stałe podatki w ratach miesięcznych. *Corriere mercantile* upatruje w tem nowy dowód, że stan finansów pogorsza się coraz bardziej.

Turyń. 13. marca. *Civitella del Tronto* i wojska burbońskie, przebywające na ziemi papieskiej, kapitulowały dzisiaj.

Turyń. 14. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby odczytał *Farini* odpowiedź na mowę od tronu, i przyjęto ją bez dyskusyi. Jest to parafraza mowy tronowej, i wspomina między innymi z wdzięcznością mowę księcia Napoleona i wotum izby pruskiej.

Turyń. 15. marca. Depesza, którą *Cialdini* doniósł kapitulacyę cytadeli mesyńskiej, jest dosłownie tej osnowy: Messyna, 13go

marca. Cytadela zdała się na łaskę. (Całkiem przeciwnie, niż doniósł *Monitor*). Wytrzymałszy przez cztery dni ogień nieprzyjacielski, rozpoczęły dziś w południe ogień moje baterye, których dwie były tylko 400 metrów oddalone od twierdzy. Artylerya strzelała bardzo skutecznie. Wysadziliśmy w powietrze kilka składów granatów, co sprawiło wielki pożar. O godzinie 5tej zatknęła cytadela białą chorągiew, o godzinie 6tej odmówiłem wszelkiej kapitulacyi, pozwalając tylko trzy godzin czasu do namysłu. O godzinie 9tej zdała się cała załoga na łaskę.

Turyń. 16. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby interpelował *Audinot* ministra spraw zewnętrznych względem Rzymu. Hrabia *Cavour* oświadczył, że dyskusya nad tą sprawą jest na czynie i pożyteczna, i przyrzekł udzielić potrzebnych wyjaśnień 21. b. m.

Turyń. 14. marca. *Liborio Romano* podał się do dymisyi z posady Namiestnictwa w Neapolu.

Wrocław. 15go marca. *Gazeta szlaska* donosi z Warszawy z 13go b. m., że deputacya, której książę Gorczakow oznajmił reskrypt cesarski, zdumiał się nad jego osnową i tonem. Książę oświadczył deputacyi prywatnie, że wkrótce wyjdzie manifest cesarski względem spodziewanych reform. Hrabia *Zamojski* odpowiedział: Przyjmujemy, ale nie jesteśmy jeszcze zaspokojeni. Odpowiedź Cesarza nie uspokoiła, lecz wywołała wzburzenie. Kilku więźniów politycznych uwolniono.

Berlin. 14. marca wieczorem. Z nad polskiej granicy donoszą z dnia dzisiejszego: Baron *Mayendorf* przywiózł wczoraj wiadomość o niepomyślnem przyjęciu adresu do Warszawy. Nadane koncesye są: Reorganizacya rady stanu, zupełna reforma publicznego wychowania, reprezentacye gmin z wyboru obywateli. Książę Gorczakow zwoła znakomitości polskie, by proponować, rozpoznawać i ustalać wszelkiego rodzaju reformy we wszystkich gałęziach administracyjnych.

Berlin. 15. marca. Na dzisiejszym posiedzeniu izby deputowanych wniósł minister handlu projekt względem zmiany ustawy przenysłowej. Przyzwolenie władzy policyjnej ma zależeć od wiarygodności, nie zaś od nieskazitelności kompetenta, a koncesya może być odebrana tylko za wyrokiem sądu. Na tem samym posiedzeniu przedłożył minister sprawiedliwości projekt względem ograniczenia wykonawczej władzy policyi.

Wrocław. 16. marca. Gazecie szlaskiej donoszą z Warszawy: Cesarski reskrypt sprawił tu najsmutniejsze wrażenie. Delegacya obywateli postanowiła złożyć swój mandat w ręce ludu, upraszać Namiestnika o utworzenie nowej delegacyi z wyborów powszechnych i przedłożyć mu memoriał o potrzebach kraju.

Hamburg. 16. marca. W Kopenhadze wiedzą już od początku tego tygodnia, że ze stanami w Itzehoe niemożna się spodziewać żadnego układu; dlatego rozpoczęły się roboty ziemne dla obwarowania Danewirku i zaczęto blokować granicę szlezwicką.

Warszawa. 14. marca. Dzisiejsza *Gazeta warszawska* ogłasza następujący reskrypt najwyższy na imię *JO.* Namiestnika królestwa generał-adjutanta księcia Gorczakowa.

Książę *Michale Dmitriewicz*.

Przeczytałem petycyę, którą Mi nadesłałeś. Powinienbym ją uważać za żadną i nie była, pewna bowiem liczba osób pod pozorem nieporządków, wywołanych na ulicy, przywłaszcza sobie samowolnie prawo potępienia wszelkich działań rządu. Chcę jednak widzieć w tem tylko uniesienie.

Poświęcam wszelkie starania Moje ważnym reformom, jakich bieg czasu, i rozwinięcie potrzeb w państwie Mojem wymagają. Poddani Moi Królestwa są przedmiotem równiejsze Mojej troskliwości. Wszystko, co może zapewnić ich pomyślność, nie znajduje i nie znajdzie Mnie obojętnym.

Dałem już im dowody, że pragnę, aby brali udział w dobrodziejstwach z ulepszeń użytecznych, istotnych postępowych. Pozostaje przy tych samych zamiarach i uczuciach. Mam prawo liczyć na to, że uczucia te znajdą uznanie i nie będą zwichnięte przez żądania niewczesne lub przesadzone, których nie mógłbym pogodzić z dobrem Moich poddanych. Dopelnienie wszystkich Moich obowiązków. W żadnym razie nieporządkom faktycznym pobłażać nie będę. Na takim gruncie nic się nie buduje. Pragnienia, któreby na nim szukały oparcia, już tem samym z góry sameby się potępiły. Zniweczyłyby one wszelkie zaufanie, i spotkałyby z Mojej strony surowe zganienia, bo cofnęłyby kraj na drodze regularnego postępu, na której utrzymać go niezmiennem jest Mojem życzeniem.

(Własną J. C. K. Mości ręką podpisano) Zyczliwy Wam
Alexander.

Petersburg 25. lutego (9. marca) 1861 roku.

Warszawa. 15. marca. W dobrze zawiadomionych kołach mówiono o dymisyi *Muchanowa* w Petersburgu. Ta wiadomość sprawiła tu dobre wrażenia.

Konstantynopol. 12. marca (na Paryż). Porta wzbrania się obradować nad wewnętrznymi sprawami swemi na konferencyi paryskiej.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. marca.

Hotel rosyjski: P. Henryk baron *Konopka*, z *Wrzosowiec*.

Dnia 17. marca.

Hotel rosyjski: *PP.* *Szeniowski Tyt.*, z *Pod-ła*. — *Szymanowski Franc.*, z *Bobiatyna*.

Hotel europejski: *Smarzewscy Alex.* i *Franc.*, z *Artasowa*.

Hotel angielski: Cieński Ludom., z Okna. — Szczepański Franciszek, z Krakowa. — Zaleski, z Podola. — Treter Hil., z Loniego. — Tadeusz hr. Moreztyń, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. marca.

PP. Teodor hr. Leczyński, do Batiatycz. — Henr. hr. Łęczyński, do Stojanowa. — Baranowski Alex i Edw. hr Roniker, ces. ros. pułkownik, na Podole. — Majeranowski Maryan, c. k. podpor., do Zamka.

Dnia 17. marca.

Papara Henr., do Zubowmostów. — Reindl Ant., do Wolicy. — Maleczyński Jul., do Zarzyc. — Udrycki Adolf, do Wielkich Mostów. — Henryk baron Konopka, do Tarnopola. — Niezabit wski Włodz., do Uherzec. — Lenciewicz Er., do Sulimowa. — Czarnowski Jac., na Podole. — Wierzbicki Jul., do Katkorza. — Miecz. hr. Heydel, do Łotacza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. marca 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god zrana	327.28	- 2.7	88.5	północny sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.13	+ 0.4	84.5	wschodni "	"
10. god. wiecz.	327.62	- 1.5	82.8	półn.-zach. "	"

T E A T R.

Dziś w teatrze niemieckim: „Der Mord in der Kohlmessergasse“, komedia w 1 akcie; „Die schlimmen

Buben in der Schule, komedia w 1 akcie, i kwodlibet tańców.

Kurs lwowski.

Dnia 16. marca.

	gotówka		towarowa	
	zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski	6	85	6	91
Dukat cesarski	6	90	6	95
Półimperyal zł. rosyjski	11	90	12	99
Rubel srebrny rosyjski	2	29	2	32
Talar pruski	2	18	2	22
Polski kurant i piecizłotówka	—	—	—	—
Galic. listy zastawne w. a. za 100 zł.	81	90	82	60
„ „ „ m. k. za 100 złr.	86	—	86	75
Akcy gal. kol. żelaz Karola Ludwika	157	—	158	25
Galic. obligacje indemnizacyjne	62	—	62	63
5% Pożyczka narodowa	76	—	76	70

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 16. marca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 76.40. Metaliki po 5% za 100 zł. 65.—; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier Galicyi —; Bukowiny —; Akcy Banku narodowego sztuka 725.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 163.50; niższo-austr. towarowa eskomtowa —. Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —. Wexlowy. Srebro za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 146.75. Medyola za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —. Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.95, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 146.25.

Kurs giełdy wiedeńskiej.
Dnia 14. marca.

1. Bilug publiczny.		A. Państwa.	
	pien.	tolwar.	
W austr. wal. po 5%	59	59.25	
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	84.25	84.50	
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	76.10	76.20	
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—	—	
Metaliki po 5%	64.25	64.50	
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	64.50	64.70	
dtto. „ 4 1/2%	55.75	56	
dtto. „ 4%	59	50.25	
dtto. „ 3%	37	37.25	
dtto. „ 2 1/2%	33	34	
dtto. „ 1%	12.75	13	
Przez. do wylos. z r. 1839	110	110.25	
„ 1854	86	86.25	
„ 1860	81.40	81.60	
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	83.50	84	
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16	
Wylos. obl. dawn. długu państ.	63	64	
„ po 5%	55.50	56	
„ 4 1/2%	50	50.50	
„ 4%	41	42	
„ 3 1/2%	43.50	44	
„ 3%	41	42	
„ 2 1/2%	40	42	
„ 2%	33	35	
„ 1 1/2%	30	32	
„ 1%	27	28	
dtto. z procent za granicą.	63	64	
„ 4 1/2%	55.50	56	
„ 4%	50	50.50	
B. Krajów koronnych			
Niższej Austrii	85.50	86.50	
Wyż. Aust. i Salb	87	87.50	
Czech	89.50	90	
Morawii	85	85.50	
Szląska	85	85.50	
Śtyryi	84.50	85.50	
Tyrolu	97	99	
Kar., Krainy i Wyb.	88	89	
Węgier	64.25	65.25	

2. Stan oblig. domestykaln.		3. Akcy.	
	pien.	tolwar.	
po 3% za 100 zł.	20	21	
„ 2 1/2% za 100 zł.	17	18	
„ 2 1/4% za 100 zł.	16	17	
„ 2% za 100 zł.	14	15	
„ 1 3/4% za 100 zł.	11	12	
Banku nar. 727 — 728 —			
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	162.90	163	
Niż.-aust. tow. eskomt. po 500 zł.	564	566	
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2067	2068	
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	286	287	
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	187	187.50	
Polud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	106.75	107	
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147	147	
Polud. kolei państw. lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłaty 140 zł. (70%)	190	191	
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	157	175.50	
Kol. Prezb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	19	21	
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	64	65	
Kolej Bustelradzka po 500 zł. m. k.	665	—	

4. Listy zastawne.		5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.	
	pien.	tolwar.	
Banku narodowego w mon. kon. (Glet. po 5% 102. — 102.50; 5% 97 — 98; przeznac. do los. po 5% 91.50 92 —; na 12 m. 5% za 100 zł. 99.50 100. —)	99.50	100	
Banku narodowego w wal. austr. (przez. do los. po 5% . 86.80 87 —; Gal. Tow. kred. po 4% . 87. — 88. —)	86.80	87	
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k. 96 — 96.50			
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a. 105.75 106 —			
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr. 148 — 149 —			
Kol. półn. po 100 zł. m. k. 97.50 98 —			
Kol. Lomb. wen. po 500 fr. 145 — 146 —			
Kol. Gloggn. za 100 zł. . 79.50 80 —			
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k. 98 — 99 —			
Lloyda za 100 zł. 82.50 83 —			
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a. 114.25 114.50			

6. Losy.		Weksle.	
	pien.	tolwar.	
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	125	130	
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—	200	
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	118	120	
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	414	416	
Lloyda w Tryescie po 500 zł. m. k.	140	170	
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	390	395	
Tow. mlyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	380	385	
Powz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—	—	
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k. 99.50 100			
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a. 125 — 126			
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a. 35.75 36			
Esterhazego po 40 zł. m. k. 91 — 92			
Salma „ 40 „ „ 36 — 36.50			
Palfiego „ 40 „ „ 39.50 40			
Clarego „ 40 „ „ 35.25 35.50			
St. Genois „ 40 „ „ 36 — 36.50			
Windischgrätzka 20 zł. „ 21 — 21.50			
Waldsteina 20 „ „ 25 — 25.50			
Keglevicha 10 „ „ 16.50 16.75			
Amsterdam za 100 zł. hol. — —			
Augsburg za 100 zł. w. p. n. 125.25 125.50			
Berlin za 100 tal. — —			
Wrocław za 100 tal. — —			
Frankfurt za 100 zł. w. p. n. 125.50 125.60			
Genua za 100 lir. piem. — —			
Hamburg za 100 M. B. 110.40 110.60			
Lipsk za 100 tal. — —			
Liwurna za 100 lir. tosk. — —			
Londyn za 10 ft. szt. 147.25 147.80			
Lugdun za 100 fr. — —			
Medyolan za 100 zł. w. a. — —			
Marsylia za 100 fr. 58.35 58.40			
Paryż za 100 fr. 58.40 58.45			
Praga za 100 zł. w. a. — —			
Tryest za 100 zł. w. a. — —			
Wenecya za 100 zł. w. a. — —			
Bukareszt za 100 piast. wol. — —			
Konstantynopol za 100 piast. tur. — —			
Dukaty ces. men. 6zl. 99 c.			
dtto. pełnej wagi 6 „ 98 „			
Korona 20 „ 20 „			
20frankówka 11 „ 81 „			
Rosyjski impery 12 „ 10 „			
Talar związkowy 2 „ 20 „			
Srebro 146 zł 75 c.			
Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.			

KRONIKA.

(Przestępstwa targowe.) Urząd targowy stołecznego miasta Lwowa ukarał w pierwszej połowie marca 1861 w części aresztem i w części pieniędzmi, to samo konfiskatą podejrzanych artykułów 1) za przekupstwo 9 osób, 2) za fałszowanie masła 1, 3) za fałszowanie mleka 4, 4) za przedawanie niewypieczonego chleba 9, 5) za przekroczenie instrukcyi dla rzeźników 8, 6) za kłótnie na targu 1, 7) za targowanie podczas nabożństwa w niedzielę 1, 8) za niedozwolony postronny handel 1 osobę.

(Spiewacy Lionnet.) W Bruxeli powszechną obecnie zwracają na siebie uwagę dwaj paryscy spiewacy, bracia Lionnet, a to nie tylko że dobrzy artyści ale i dlatego, że nadzwyczajnie do siebie podobni z postawy, twarzy i głosu, tak że ich trudno rozróżnić.

(Petycja jurystów messyńskich.) Na zgromadzeniu jurystów w Messynie zapadła uchwała podać petycję do parlamentu w Turynie, która opierając się na dekrecie namiestnictwa sprzecznym z konstytucyą, nakazującym zaprowadzenie ustaw sardyńskich, ma zawierać prośbę, ażeby niezmieniano w dawniejszych ustawach, dopóki powszechny parlament nie nada nowych praw narodowych. Zdaje się, że za tym przykładem pójdą także inno prowincye.

(Sprawa wystawy londyńskiej na rok 1862.) Przedsiębiorcy wielkiej wystawy w Londynie na rok 1862 nie zgodzili się jeszcze między sobą, a na tę wystawę mają być przypuszczone tylko utwory żyjących artystów, a jeżeli i dawnych, więc gdzie stanąć. Ażeby to rozstrzygnąć mianowali osobny komitet, ze znawców sztuki. Rzecz szczególniejsza, dodaje korespondent pruski, że nadmieniony komitet złożony jest tylko z samych Anglików, podczas gdy Niemcy i Francuzi już z swego doświadczenia na ostatnich wielkich wystawach w Mnichowie i Paryżu, mogli im niejedną praktyczną wskazówką być pomocni.

(Kat rządowy), który miał siedzibę w Tower, a urzędowaniem jego było ścinać zdradcom stanu głowy, umarł temi dniami. Od czasu szkockiego rokoszu w roku 1746 nie ścięto w Towerze żadnego zdradcy stanu, lecz urząd kate istniał pomimo to jako sinekura, a ostatni jego właściciel, niejaki Lund, który przedtem służył w gwardyi, pobierał za to rocznie 89 funt. szter. i miał wolne pomieszkanie, z czego, doliczywszy także inne daniny, aż do niedawna żył bardzo przyzwoicie. Prawda, że całe daremnie nie pobierał płacy, bo musiał raz na rok występować na wojskowych popisach w Towerze i przy tej sposobności nosił na ramieniu bardzo starannie wypolerowany topór. Zapewne sinekura będzie teraz zniesiona.

(Dodatek)